

HE 99/2025 vp - Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026 – Finnairin lausunto

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle 1.10.2025.

Finnair kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä vuoden 2026 talousarvioksi. Esityksessä arvioidaan tulot EU:n päästökaupasta olevan 503 miljoonaa. Esityksessä ei eritellä, kuinka paljon tuloista arvioidaan koostuvan lentoliikenteen päästökaupasta.

Tammikuussa 2024 voimaan tulleen päästökauppalain 45 §:ään on kirjattu velvoite käyttää päästökaupan huutokauppatulot lain liitteessä IV mainittuihin kohteisiin. Liitteen IV f) kohdassa mainitaan huutokauppatulojen yhtenä käyttökohteena tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamisesta kestäväälle lentoliikenteelle annettava neuvoston ja parlamentin asetus. Kyse on ns. RefuelEU Aviation -asetuksesta, joka sisältää SAF 2 %:n toimitusvelvoitteen vuodesta 2025 lähtien.

Finnair on johdonmukaisesti esittänyt, että vuosittaiset lentoliikenteen päästökaupan huutokauppatulot tai vastaava summa käytetään päästökauppalain mukaisesti esim. hintatukena fossiilisen kerosiinin ja uusiutuvan lentopolttoaineen (SAF) hintaeron kattamiseksi lentoliikenteen päästöjen vähentämisen ja päästövähennystavoitteiden saavuttamisen tueksi.

Päästökauppalain perusteluissa arvioidun mukaisesti Suomen valtion lentoliikenteen päästökaupan huutokauppatulot ovat lähivuosina jyrkässä kasvussa. Covid-19-pandemiasta ja Venäjän ilmatilan sulun aiheuttamasta vähentyneestä liikennesuoritteesta huolimatta valtion tulot olivat vuonna 2022 noin 6,4 MEUR ja vuonna 2023 n. 10,1 MEUR. Tulojen nousu johtuu pitkälti kasvussa olevasta päästöoikeuden hinnasta ja portaittain vähentyneiden ilmaisten päästöoikeuksien määrästä.

Ilmaisten päästöoikeuksien jako päättyy kokonaan vuonna 2026. Päästökauppalain perusteluissa arvioidaan valtion huutokauppatulojen karkeasti voivan tuolloin olla jopa 45 MEUR. Samaan aikaa Suomen lentoliikenteelle (käytännössä Finnair) päästökaupasta aiheutuva vuosittainen kulu arvioidaan olevan n. 100 MEUR. Finnairin tuloksenteko- ja kilpailukykyyn nähden kulu on huomattava. Kuten päästökauppalain perusteluissa todetaan, kireän globaalin kilpailun toimialalla eurooppalaisten lentoyhtiöiden on löydettävä tapoja kattaa kasvavia kuluja menettämättä kilpailukykyään ja kannattavuuttaan. Suomalaisen lentoliikenteen kilpailukyvyyn heiketessä myös Suomen saavutettavuus voi heiketä ja muuttua vaikeammin ennustettavaksi. Toisin kuin eurooppalaiset halpalentoyhtiöt, Finnair kilpailee muiden verkostoyhtiöiden tavoin EU-yhtiöiden lisäksi kolmansien maiden lentoyhtiöiden kanssa, jolloin mahdollisuus kulujen lisäämiseksi lentolipun hintaan on rajallinen.

Jo noin 10 eurooppalaisella lentoasemalla on käytössä (ml. Tukholma) tai suunnitteilla tukijärjestelmä SAF:in ja fossiilisen lentopolttoaineen hintaeron kattamiseksi lentoasemalta hankitusta SAF:ista (ACI, huhtikuu 2024). Tasapuolisten toimintaedellytysten ja kilpailukyvyyn ylläpitämisen näkökulmasta SAF-hankintatuki myös Suomessa on perusteltu ottaen huomioon Suomen syrjäinen sijainti EU:n laidalla ja sitä myöten kilpailijoihin nähden pitkät EU:n sisäiset lennot, SAF:in edelleen korkea hinta ja kehitymätön ja keskittynyt markkina.

Päästökauppalain perusteluissa päästökaupan todetaan olevan keskeisin unionitason politiikkatoimi päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi ja perusteluiden mukaan direktiivin muutoksilla on lentoliikenteelle myönteinen ympäristövaikutus. Samalla kuitenkin perusteluissa myönnetään, että SAF:ia on vielä 2020-luvulla heikosti saatavilla kilpailukykyiseen hintaan, mikä hidastaa muutosta ja voi vaikeuttaa lentoyhtiöiden muita mahdollisuuksia investoida kestäväan siirtymään.

Lain 65 § sisältämällä ja direktiivin kuuluvalla ns. SAF-tukimekanismilla pyritään helpottamaan kustannusten nousua kattamalla ilmaisilla päästöoikeuksilla SAF:in ja fossiilisen lentopolttoaineen hintaeroa, mutta lain perustelujenkin arvion mukaan vaikutus ei tule olemaan merkittävä. Finnair käytti SAF:ia vuonna 2024 n. 0,5 % koko polttoaineen kulutuksesta (n. 769 tonnia miljoonasta tonnista) ja sai SAF-hankinnoista tukimekanismista 6810 päästöoikeutta.

Lisätietoja: Anna Sotaniemi, yhteiskuntasuhdepäällikkö, anna.sotaniemi@finnair.com, 040-6610903.